

PAŽYMA Nr. NV-		2021-09-10		
VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-21-1187 TAIS-21-27651(2)		DĖL VYRIAUSYBĖS 2007 M. BALANDŽIO 25 D. NUTARIMO NR. 435 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APDRAUSTŲJŲ VALSTYBINIU SOCIALINIŲ DRAUDIMU IR VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO IŠMOKŲ GAVĖJŲ REGISTRO STEIGIMO, JO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO IR VEIKLOS PRADŽIOS NUSTATYMO“ PAKAITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Ne	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM)	Nesvarstyta	Svarstyti TAP

DALYKINIS VERTINIMAS	Siūlomos pagrįstos priemonės, kurios padės išspręsti nustatytą problemą	Iš dalies
	Siūlomas sprendimas pagrįstas įrodymais (duomenimis, faktine informacija)	Iš dalies
	Teisės akto projektas parengtas laikantis Vyriausybės darbo reglamento reikalavimų dėl derinimo subjektų, terminų, projekto lydimosios medžiagos	Taip
	Teisėkūros procesas buvo įtraukus, užtikrinant tinkamą suinteresuotų asmenų informavimą ir dalyvavimo sąlygas	Taip
TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS	Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio	

PROJEKTO TIKSLAS	Patikslinti Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro (Registras) nuostatus (atsisakyti perteklinių duomenų, kuriuos Registro tvarkytojas gali gauti iš kitų registrų, teikimo; papildyti duomenų apie globos įstaigose ilgalaikę globą gaunančius asmenis tvarkymu; suderinti su kitų teisės aktų nuostatomis). Esamas teisinis reguliavimas iš esmės nekeičiamas – atliekami galiojančias nuostatas detalizuojantys, patikslinantys ar papildantys pakeitimai
SPRENDŽIAMA PROBLEMA	<p>Registro duomenys, reikalingi valstybinio socialinio draudimo (Sodros) išmokoms skirti ir mokėti, nėra pakankami ar tikslūs. Kai kurių duomenų teikimas ir tvarkymas yra perteklinis, dėl ko sukelia administracinę naštą tiek duomenų teikėjams, tiek Registro tvarkytojui:</p> <ul style="list-style-type: none"> Per Sodros informacinę sistemą draudėjai teikia duomenis apie juridinių asmenų reorganizavimą ar kitokį struktūrinį pertvarkymą, kuriuos Registro tvarkytojas perkelia į Registrą. Realiai šie duomenys yra Juridinių asmenų registre (JAR), todėl Registro tvarkytojas šių duomenų tvarkymui galėtų naudoti draudėjų JAR jau pateiktus duomenis. Pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą, neįgalų asmenį namuose prižiūrintys asmenys (vienas iš tėvų, globėjas (rūpintojas)) yra draudžiami valstybės lėšomis pensijų ir nedarbo socialiniu draudimu. Tuo laikotarpiu, kai prižiūrinčių asmenų globotiniai yra ilgalaikės globos įstaigose, juos prižiūrėję asmenys nedraudžiami. Registre iki šiol nėra duomenų apie globos įstaigose ilgalaikę socialinę globą gaunančius asmenis. Dėl šios informacijos stokos susidaro permokos iš valstybės biudžeto šiuos asmenis ankščiau prižiūrėjusiems asmenims, kurias vėliau tenka išieškoti. Savarankiškai dirbantys asmenys (individualių įmonių savininkų, ūkinių bendrijų ir mažųjų bendrijų narių) turi pareigą teikti Registro tvarkytojui duomenis apie draudžiamąsias pajamas, nors savo pajamas, išskaidytas mėnesiais, deklaruoja ir Valstybinei mokesčių inspekcijai (VMI). Toks duomenų teikimas, netaikant vieno langelio principo, sukuria papildomą administracinę naštą. Siekiant gauti didesnes išmokas, praktikoje pasitaiko savarankiškai dirbančių asmenų piktnaudžiavimo atvejų, kai Registro tvarkytojui pateikiami duomenys apie didesnes, nei VMI deklaruotas, pajamų sumas

POREIKĮ KEISTI REGULIAVIMĄ INDIKUOJANTYS SUBJEKTAI IR (AR) ŠALTINIAI	DUOMENYS / ĮRODYMAI
---	----------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Praktinės taikymo problemos ✓ Teisinio reguliavimo nesuderinamumas 	Sodros valdyba, VMI yra atkreipusi SADM dėmesį į poreikį tikslinti Registro nuostatus, siekiant spręsti praktikoje kylančias problemas. Registro nuostatus būtina suderinti su JAR registro nuostatais, Civilinio kodekso jau galiojančiomis nuostatomis (dėl naujai atsiradusios „budinčio globotojo“ sąvokos) bei nuo 2022-01-01 įsigaliosiančiomis šio kodekso ir Gyventojų registro įstatymo nuostatomis (dėl elektroninės pristatymo dėžutės teisinio reguliavimo)
---	---

SIŪLOMOS PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Rengėjų pasiūlytos priemonės iš esmės atitinka keliamą problematiką ir galėtų sušvelninti ar pašalinti praktikoje kylančių problemų priežastis.

Teikime pasigendama aiškiai įvardintų priežasčių, sąlygojusių siūlomus pakeitimus, ir detalesnės faktinės informacijos apie numatomas išspręsti problemas bei jų mastą. Atsižvelgiant į tai, sudėtinga tiksliai įvertinti, ar siūlomos priemonės bus taiklios ir leis efektyviai spręsti praktikoje iškilusias problemas.

Neaišku, kodėl siekiant spręsti permokų iš valstybės biudžeto neįgaliuosius namuose prižiūrėjusiems asmenims, neturintiems draudžiamųjų pajamų, problemą, siūloma numatyti, kad Registre duomenys bus tvarkomi tik apie SADM pavaldumo įstaigose ilgalaikę socialinę globą gaunančius asmenis (nors ilgalaikė globa teikiama ir savivaldybių pavaldumo, ir NVO ar privačiose globos įstaigose).

Projekte siūloma patikslinti Registro nuostatus:

- Atsisakyti perteklinio duomenų teikimo apie juridinių asmenų reorganizavimą ar kitokį struktūrinį pertvarkymą ir duomenų tvarkymui naudoti JAR duomenis (Registro tvarkytojas juos gaus per Mokesčių mokėtojų registrą). Suderinant su JAR nuostatais, projekte detalizuojami juridinio asmens reorganizavimo būdai, numatomas duomenų tvarkymas apie sprendimus dėl reorganizavimo ir kt.
- Numatyti, kad Registre tvarkomi duomenys apie socialinės globos įstaigose ilgalaikę globą gaunančius asmenis, siekiant tinkamai nustatyti teisę į draudimą valstybės lėšomis juos namuose prižiūrintiems asmenims, neturintiems draudžiamųjų pajamų (duomenys apie globos gavėjus bus automatiškai gaunami per Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą (SPIS)).
- Patikslinti duomenų apie savarankiškai dirbančių asmenų deklaruotas metines pajamų sumas teikimo ir įrašymo Registre tvarką, t.y. nustatyti, kad šie asmenys teikia duomenis Registro tvarkytojui tik jei nėra jų pateikę VMI, arba nori juos tikslinti. Kitais atvejais Registro tvarkytojas pats pasiima duomenis iš VMI, atsižvelgdamas į savarankiškai dirbančiojo veiklos vykdymo laikotarpius pagal kiekvieno mėn. kalendorinių dienų skaičių ir sumokėtas Sodros įmokas.
- Nustatyti, kad savarankiškai dirbančių asmenų draudėjai, kurie vienu metu dirba Lietuvoje, ES, EEE, Šveicarijos Konfederacijoje ar kt. ir kuriems pagal tarptautines sutartis ar ES socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentus taikomi Lietuvos Respublikos teisės aktai socialinio draudimo srityje, duomenis apie apdraustojo draudžiamųjų pajamų sumas ir sumokėtas įmokas teikia konkrečiam Registro tvarkytojui – Sodros Vilniaus skyriui.
- Patikslinti tvarką kaip draudėjas, kai jis reorganizuojamas, iki reorganizacijos pabaigos teikia duomenis apie apdraustajam apskaičiuotas draudžiamąsias pajamas ir Sodros įmokas, t.y. numatyti, kad duomenys apie valstybinio socialinio draudimo pabaigą, draudimo priežastis ir jo tęstinumą teikiami ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo apdraustojo valstybinio socialinio draudimo pas naują draudėją pradžios.
- Suderinti nuostatus su nuo 2022-01-01 įsigaliojančiomis Civilinio kodekso ir Gyventojų registro įstatymo pakeitimų nuostatomis dėl elektroninės pristatymo dėžutės, įvesti į Registrą Jungtinės Karalystės sąvoką (atsižvelgiant į ES bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą) ir kt.

Kitos svarstytos alternatyvios priemonės

Nesvarstytos

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO KAŠTAI

Papildomos administracinės, prisitaikymo ar kitos galimos naštos ūkio subjektams, papildomi kaštai dėl siūlomų priemonių įgyvendinimo nenumatomi

Papildomų lėšų poreikis įgyvendinti teisės aktą

Nėra

Ūkio subjektams, gyventojams, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sukuriama administracinė našta

Nėra

Prisitaikymo sąnaudos ūkio subjektams, gyventojams, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijoms ir įstaigoms	Nevertinta
---	------------

SPRENDIMO ĮGYVENDINIMO NAUDOS

Laukiamos naudos, priėmus Registro nuostatų pakeitimus, neidentifikuotos. Siūloma rengėjams pateikti informaciją apie numatomą administracinės naštos sumažėjimą duomenis Registro tvarkytojui teikiantiems asmenims

Kiekybiniai / kokybiniai duomenys, pagrindžiantys teigiamą projekto poveikį	Nepateikta
Visuomenės grupės, kurios pajaus teigiamą poveikį	Duomenis Registro tvarkytojui teikiantieji asmenys
Sutaupytos lėšos	Nėra

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Dėl siūlomų priemonių pobūdžio (esamas teisinis reguliavimas iš esmės nekeičiamas), viešosios konsultacijos nevykdytos

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nesuderintų pastabų ir pasiūlymų nėra. Projektas suderintas su suinteresuotomis institucijomis (Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, VMI, Sodros valdyba, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija)

PAŽYMĄ PARENGĖ	<i>Daiva Buivydaitė-Garbštienė</i>
	<i>Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupė, patarėja</i>